

VKM
Consumer Finance Consultancy

Preview op het rapport:

Van leem(te) naar drijfzand

10 jaar variabele rentes doorlopend krediet bij het Kifid

Introductie

In de meest recente uitspraken van de Geschillencommissie van het Kifid rond variabele rentes bij doorlopende kredieten wordt gesteld dat het onwenselijk is om nog in discussie te gaan over het toetskader van de Commissie van Beroep van het Kifid zoals vastgesteld in 2019.

Naar mening van de Geschillencommissie dient voorkomen te worden dat verschillende instanties bij het Kifid kort na elkaar een verschillend toetskader hanteren. Dit komt naar mening van de Geschillencommissie de rechtszekerheid niet ten goede.

In de basis heeft de Geschillencommissie een valide punt als het gaat om het belang van stabiliteit en rechtszekerheid. Tegen de achtergrond van een sterk wisselend 'impliciet kader' vanuit het Kifid bij de behandeling van zaken rond variabele rentes, doet deze uitspraak echter nogal ongemakkelijk aan.

Wisselende impliciete kaders bij de behandeling van klachten, en een variabele interpretatie van internationale en nationale wetgeving hebben immers geleid tot een continu veranderend perspectief op de materie.

Het 'dossier variabele rentes doorlopend krediet' is nog immer actueel. Verwacht mag worden dat de laatste uitspraken in 2020 van de Geschillencommissie tot een hernieuwde behandeling van de Commissie van Beroep zullen leiden. Verschillende aspecten die ook van belang zijn in het dossier variabele rentes doorlopend krediet zijn onderwerp van gerechtelijke procedures op alle niveaus.

Onderwerpen als redelijkheid, billijkheid en gerechtvaardigde verwachtingen en belangen zijn dan ook geen wiskunde. Verschillende accenten en visies leiden al snel tot materieel afwijkende uitkomsten bij de beoordeling van in de basis sterk vergelijkbare situaties.

In mijn analyse: *'Van leem(te) naar drijfzand'; 10 jaar variabele rentes doorlopend krediet bij het Kifid'* beschrijf, analyseer en duid ik de uitspraken van de Geschillencommissie en de Commissie van Beroep van het Kifid in ruim 30 zaken uit het achterliggende decennium.

De behandeling van zaken door het Kifid kan worden geclusterd in 3 periodes met een wisselend 'impliciet kader'

2013

Preview op pagina 3

2014-2018

Preview op pagina 4

2018-2020

Preview op pagina 5

Periode 1: 'Impliciet kader' op basis van uitspraken Geschillencommissie 2013

- Impliciet wordt verondersteld dat er sprake is van een extern referentietarief.
- Voor zover een extern referentietarief niet is opgenomen in de overeenkomst en/of voorwaarden is sprake van een 'leemte'.
- Deze leemte wordt ingevuld door te veronderstellen dat het 3-maands Euribor tarief als referentietarief fungeert.
- De kredietaanbieder dient de marge (het verschil tussen de rente bij aanvang van het contract en het 3 maands Euribor tarief bij aanvang van het contract) constant te houden; althans niet ten nadele van de consument te wijzigen.
- Informatie die door de kredietaanbieder wordt aangeleverd over de toepassing van ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt wordt niet relevant geacht.
- Geen aandacht voor de mogelijkheid voor de consument om over te stappen naar een andere aanbieder.

In het volledige rapport is opgenomen:

- Een analyse en duiding van alle gepubliceerde uitspraken in deze periode. Hierbij wordt zowel ingegaan op juridische als economische aspecten van het 'Impliciete kader'.

Beantwoording van de volgende vragen:

- Hoe stevig is de juridische basis voor de veronderstelling dat sprake dient te zijn van een extern referentietarief?
- Is de veronderstelde constante 'marge' gedurende de kredietovereenkomst valide?

Periode 2: 'Impliciet kader' op basis van uitspraken Commissie van Beroep en Geschillencommissie 2014 – 2018

- Geen sprake van referentietarief of voorgeschreven kader t.a.v. rentewijzigingen. Geen leemte bij afwezigheid referentietarief.
- Vrijheid kredietaanbieder wordt begrensd door artikel 6:248 lid 2 BW.
- Ontwikkeling variabele rente mag niet in onredelijke mate afwijken van de gebruikelijke in de markt gehanteerde rente voor vergelijkbare kredieten.
- Ontwikkelingen in fundingkosten, kosten bedrijfsvoering en concurrentie-overwegingen legitieme factoren bij vaststellen rente (begrensd door redelijkheid en billijkheid).
- Aanvullende informatieverplichtingen voor aanbieders vanaf 1 januari 2013.

In het volledige rapport is opgenomen:

- Een analyse en duiding van alle gepubliceerde uitspraken in deze periode. Hierbij wordt zowel ingegaan op juridische als economische aspecten van het 'Impliciete kader'.

Beantwoording van de volgende vragen:

- Is de veronderstelde aanvullende informatieverplichting per 1 januari 2013 terecht ?
- Op welke wijze geeft de Geschillencommissie in deze periode nader invulling aan het kader ?
- Welke accenten worden gelegd gedurende deze periode ?

Periode 3: 'Impliciet kader' op basis van uitspraken Commissie van Beroep en Geschillencommissie juni 2018 - heden

- De 'marge' bij aanvang van de kredietovereenkomst dient gedurende het contract gelijk te blijven althans niet in het nadeel van de consument af gaan wijken. De 'marge' bestaat hierbij eerst uit het verschil tussen de contractrente bij aanvang en de 3-maands Euribor bij aanvang (Geschillencommissie 2018-376) en later uit het verschil tussen de contractrente bij aanvang en de 'DNB-rente op doorlopende kredieten' (Commissie van Beroep 2019-004).
- Hoewel alle omstandigheden van het geval relevant worden geacht, wordt in alle uitspraken (m.u.v. Geschillencommissie 2018-400) in het nadeel van de kredietaanbieder geoordeeld.

In het volledige rapport is opgenomen:

- Een analyse en duiding van alle gepubliceerde uitspraken in deze periode. Hierbij wordt zowel ingegaan op juridische als economische aspecten van het 'Impliciete kader'.

Beantwoording van de volgende vragen:

- Is het laatste 'impliciete kader' zoals vastgesteld door de Commissie van Beroep houdbaar; o.a. rond het gekozen DBN-referentietarief?
- Hoe kan een kader worden vastgesteld dat zowel aan de zijde van de consument als aan de zijde van de aanbieder realistisch en bestendig is?

Overzicht geanalyseerde uitspraken Ombudsman, Geschillencommissie en Commissie van Beroep 2011-2020

Voordeel Consument

Voordeel Aanbieder

Tussenuitspraak

Jaar	Datum	Instantie	Uitspraaknummer	
2011	1-3-2011	Ombudsman		
2013	21-5-2013	Geschillencommissie	2013-145	
2013	21-5-2013	Geschillencommissie	2013-146	
2013	21-5-2013	Geschillencommissie	2013-147	
2013	21-5-2013	Geschillencommissie	2013-148	
2013	21-6-2013	Geschillencommissie	2013-196	
2013	29-7-2013	Geschillencommissie	2013-242	
2014	31-1-2014	Commissie van Beroep	2014-005	
2014	31-1-2014	Commissie van Beroep	2014-007	
2014	3-7-2014	Geschillencommissie	2014-256	
2014	29-12-2014	Geschillencommissie	2014-452	
2015	9-4-2015	Geschillencommissie	2015-114	
2015	26-5-2015	Geschillencommissie	2015-156	
2016	29-3-2016	Geschillencommissie	2016-135	
2016	17-5-2016	Geschillencommissie	2016-219	
2016	9-8-2016	Geschillencommissie	2016-357	
2016	19-8-2016	Geschillencommissie	2016-377	
2017	20-2-2017	Commissie van Beroep	2017-008	
2017	18-10-2017	Geschillencommissie	2017-687	
2018	11-1-2018	Geschillencommissie	2018-010	
2018	18-1-2018	Geschillencommissie	2018-048	
2018	14-2-2018	Geschillencommissie	2018-091	
2018	9-4-2018	Geschillencommissie	2018-233	
2018	23-5-2018	Geschillencommissie	2018-308	
2018	5-7-2018	Geschillencommissie	2018-376	
2018	6-7-2018	Geschillencommissie	2018-400	
2019	21-1-2019	Commissie van Beroep	2019-004	
2019	21-1-2019	Commissie van Beroep	2019-005	
2019	13-12-2019	Commissie van Beroep	2019-005A	
2020	5-2-2020	Commissie van Beroep	2019-005B	
2020	6-2-2020	deskundigen	2019-005C	
2020	15-7-2020	Geschillencommissie	2020-570	
2020	29-7-2020	Geschillencommissie	2020-622	
2020	14-8-2020	Geschillencommissie	2020-659	

Bestel het volledige rapport

VKM

Consumer Finance Consultancy

Bestel het volledige rapport van 30 pagina's
in pdf-formaat voor € 475 (exclusief BTW)

Stuur een mailbericht naar:
bert.reitsma@vkmconsumerfinance.nl

VKM Consumer Finance Consultancy

KVK: 80183964

BTW: NL003404117B82

VKM Consumer Finance Consultancy adviseert aanbieders en stakeholders over beleidsvraagstukken op het gebied van Consumer Finance.

Met mijn kennis van de markt, scherpe analyse en focus op resultaat lever ik graag een bijdrage aan uw onderneming of organisatie.

Bert Reitsma

